

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Lukáš Boček

Datum: 30.10.2012

Ročník: kvinta

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Literární komunikace

Téma: Antické písemnictví – Řím: zlaté a stříbrné období

Klíčová slova: Antika, Řím, antické písemnictví, zlaté období, stříbrné období, Vergilius, Ovidius

Anotace: Prezentace přibližuje oblast antického písemnictví, konkrétně jeho římskou část. Blíže se zabývá zlatým a stříbrným obdobím, přiloženy jsou ukázky textu Umění milovat od spisovatele Ovidia. Součástí prezentace jsou i otázky určené k opakování. Ty mohou sloužit i jako test.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Antické písennictví

Literatura starověkého Řecka a Říma

Řím – zlaté období - Vergilius

Publicus **Vergilius** Maro

- Jeden z největších římských básníků všech dob
- Jeho životním dílem je *národní epos Aeneis*
 - Snaha vytvořit národní text srovnatelný s Homérovou tvorbou
 - 10 000 veršů, 12 zpěvů
 - Značná inspirace a paralely k eposům Ilias a Odyssea – začátek v hořící Tróje, poté putování do Itálie
 - **Aeneas** je hlavním hrdinou, domnělý praotec římského národa
 - Text podporuje politické ideje císaře **Augusta**
 - **Zřejmě nedokončeno** (některé formální nedostatky)
 - Vergilius si přál, aby byl text po jeho smrti spálen – císař to nepovolil

Řím – zlaté období – Ovidius

Publicus **Ovidius** Naso

- Nejprve oblíbený a vlivný, později z neznámých důvodů poslán do vyhnanství (nejspíše z rodiných důvodů, jeho manželkou byla příbuzná císaře Augusta)
- Hlavní dílo: **Metamorfózy – Proměny**
 - Čítá na 250 řeckých a římských bájí
 - Souvislá epická skladba, rozdělena na mnoho částí
 - Hlavní námět – různé podoby proměn
 - Dílo začíná na počátku světa a končí proměnou Caesara v kometu
- **Tristia (Žalozpěvy)** – o utrpení ve vyhnanství
- **Umění milovat** – 3 části (radí mužům, ženám, oběma pohlavím, jak si udržet lásku)

Ovidius – Umění milovat

- **Rady mladým mužům**
Dívek je všude jako kvítí,
netřeba se vydávat na dalekou
pouť. Stačí se projít v sloupoví,
po náměstí, zajít si do divadla,
do lázní - ale především v cirku
je znamenitá příležitost k
navázání známosti:
To, co bys milovat moh, i s čím
by sis pohrál, tam najdeš,
čeho bys jednou se dotkl, i co
bys trvale chtěl.

Ovidius – Umění milovat

- **Rady mladým dívkám**

Máš-li snad černé zuby neb velké a nakřivo rostlé, utrpíš velkou škodu, budeš-li příliš se smát. Dívky (kdo by to věřil?) se dokonce učí i smíchu, chtějí i po této stránce získat si půvabný vzhled. Otvírej mírně ústa a na obou tvářích měj důlky, přitom kořeny zubů zakrývej okrajem rtů.

Řím – stříbrné (postklasické) ob.

- 1. – 5. stol. n.l.
- Augustovy snahy o obrodu Říma vyzněly naprázdno → pokračoval **úpadek a rozklad římské společnosti** – úplatkářství, podvody, intriky

Lucius Annaeus Seneca

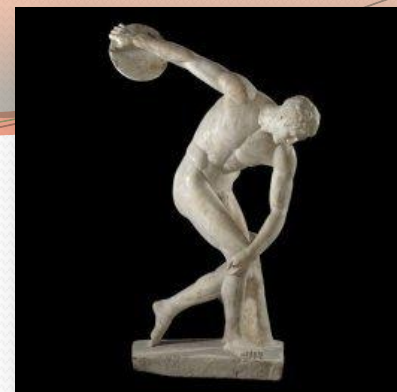
- Filosof, dramatik
- Drama: **Zuřící Hercules** (Šílený Hercules)
- Psal dále poezii i prózu
- Filosofická díla spíše populární než naučná
- Byl přívržencem stoicismu
 - filosofie zdůrazňující sebeovládání, vyrovnanost

Opakování

Počítačová rekonstrukce antického Říma

- Co víš o helenistickém období řecké literatury? Co je to kalokagathie?

Ze svobodných občanů se stávali poddaní (makedonské vpády, připojení k Římu), úpadek řecké kultury. Kalokagathie = krásné tělo i mysl

- Co je typické pro římskou literaturu? Jaké měla období?

Výrazné přejímání kultury od Řecka, rozšiřování kultury do zbytku Evropy.

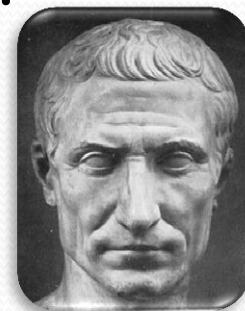
Období: archaické, klasické (zlaté), stříbrné

- Druhé z těchto období přineslo mnoho zásadních děl od vynikajících autorů. O jaké autory a díla se jedná?

Zlaté období – Cicero (Dvě rozmluvy), Julius Caesar (Zápisky o válce galské), Catullus (Knihy veršů), Vergilius (Aeneis), Ovidius (Metamorfózy, Tristia, Umění milovat)

- Jaké období / autoři navázali na antiku?

Humanismus a renesance, Molière – Lakomec, Shakespeare – hry a mnoho dalších

Zdroje obrázků:

- http://tech.ihned.cz/attachment.php/13400340/aio3BCD7GIJLOjLPbcdeqrzo1TUw2Rm/Rome-reborn-image_2.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tito_Maccio_Plauto.jpg
<http://blogs.artinfo.com/secrethistoryofart/files/2012/07/juliuscaesar.jpg>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Catull_Sirmione.jpg
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vergilius.jpg>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Publius_Ovidius_Naso.jpg
<http://cs.wikiquote.org/wiki/Soubor:Seneca.jpg>
- http://media.vlasta2.ni.cz/photos/2012/07/19/6-5325-slunecnice_1.jpg
- <http://www.digitaljournal.com/img/9/5/0/7/6/9/i/3/2/6/o/discusa1.jpg>
- <http://suptg.thisisnotatrueending.com/archive/6422623/images/1256454661121.jpg>

Zdroje informací

- OVIDIUS,. *Umění milovat*. 4. vyd. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1969, 140 s.